

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDDAN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

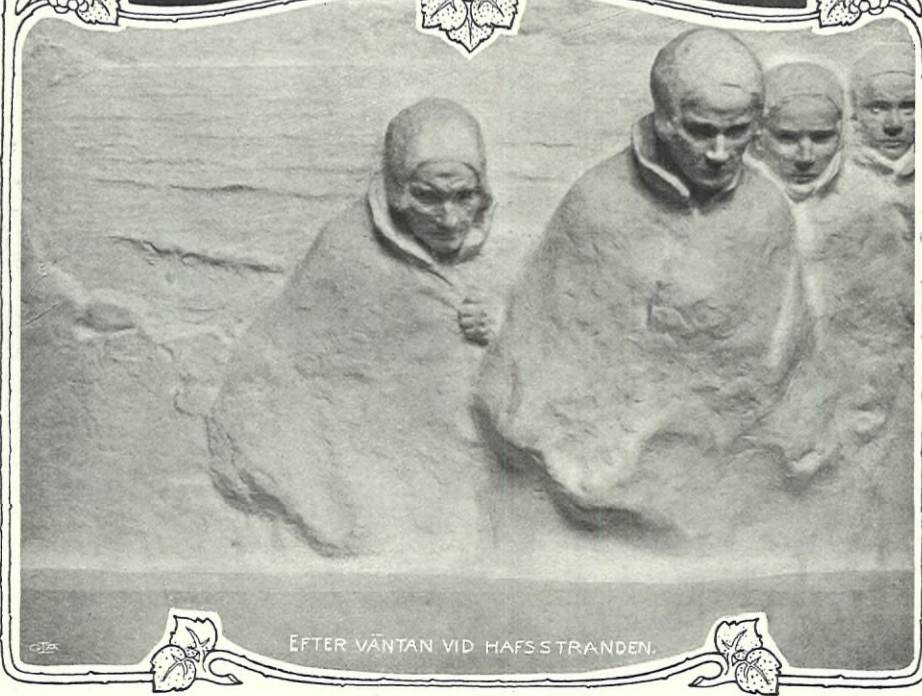
Hos Ruth Milles
Några intryck från ett atelierbesök.

RUTH MILLES är en af våra mest sympatiska yngre konstnärinnor, som väl förljånar att bli mera allmänt känd. Följande lilla flyktiga

presentation jämte porträttet af fröken Milles själf och ett par af hennes nyare, representativa verk komma, hoppas vi, att i sin mån bidra hertill.

DEN HAR VÄL egentligen länge fattats som ett manligt prerogativ, den skulpturala konsten. Vi hade ju länge haft namn sådana som Vigée le Brun, Angelica Kauffmann och Rosa Bonheur, innan vi fingo något motsvarande på skulpturens område, om vi ens ha det än. Det är först relativt nyligen, detta monopol fallit som så många andra, men sedan dess har redan af kvinnor presterats så mycket godt arbete, att man icke kan bestrida deras talang på området, äfven om man icke har några namn eller verk högt öfver allt folket att peka på. Man har för öfrigt i dessa tider en viss rätt att vänta allting af kvinnorna.

Naturligtvis får gärna, när icke skulptrisen lägger an på motsatsen, ett konstverk af en kvinnlig artist något af kvinnohandens mjukhet öfver sig. Men det förefaller mig,

som om ingen af de svenska kvinnliga konstnärer, som ägna sig åt facket, åtminstone ingen af dem jag med ett hastigt öfverslag kan erinra mig, transponerat sin konst så helt öfver till den kvinnliga tonarten som Ruth Milles. Ett påstående, som möjligen förbluffar, efter som det finns skulptriser, att icke tala om skulptörer, med ett mycket mjukare, mera poleradt manér än Ruth Milles. Hon har t. o. m. gjort saker, där format och motiv i mitt tycke fordrat en något elegantare behandling af stoffet, där den åtminstone inte skulle skadat. Nej, det är inte hennes manér, som är så frapperande kvinnligt, inte heller det faktum att hon så godt som uteslutande begränsar sig till statyetter, ifall nu häri ligger annat än en skenbar begränsning, hvad jag inte vet. Men där kan komma fram i hennes arbeten något

A. Blomberg foto.

jag vet icke hvad, där hon direkt påför min feminina psyke en förnimmelse af något besläktadt, ogripbart, stumt, såradt, darrande.

Det där finns hos "Det sjuka barnet" exempelvis, en genre i lera, en hel situation med den ängslade modern böjd öfver barnet i sängen, hos "Mor-modern", och "Modern", kanske ännu mer, och hos "Gosse på kryckor", med sin stumma lilla mun, slutet om mycken klagan och sin trötta erfarna blick, så stilla efter öfvervinnelsen. Och det återkommer intensifieradt i en relief, ett nyfullbordadt arbete af fröken Milles, som bär det något tunga namnet "Efter väntan vid hafstrand" och som också konstnärligt, tekniskt hör till konstnärinnans bästa. Det är en hel liten scen, och lägg märke till, hur väl det är arrangeradt med helt små medel. Fonden är en bretagnisk strandrensa med ett stycke mulen himmel öfver ett mulet tigande haf, ett öde haf, som kan lofva allt och taga allt, hvilket vet man ännu inte. Rakt mot åskådaren komma de fyra fiskarkvinnorna, som vända hem efter att ha förgäfvets spejlat efter seglen vid horisonten. Hållningen är karaktäristisk för människor, som vant sig att i dubbel bemärkelse gå emot stormen, ansiktena slutna, hårda, trotsigt tåliga som till själförsvar mot ödet. Mest fulltecknade äro de två äldre kvinnornas ansikten, de två yngre verka mera intetsägande, och här är kompositionen heller icke fullt lyckad.

Bretagniska motiv äro icke sällsynta hos fröken Milles, och hon gör dem så bra och sannfärdigt, därför att hon älskar sitt Bretagne, sitt Frankrike. Hennes väg gick från konstakademien till Paris, och Paris höll henne kvar flere år. Hon studerade, hon arbetade för uppehållet, som konsthandtverkare, när konsten icke gaf bröd.

— Men det var den svåraste tiden i mitt lif, den, då jag trodde jag skulle behöfva öfverge konsten och ägna mig åt ett yrke, säger hon.

Äfven nu, då fröken Milles sedan ett par år tillbaka är bofast i Stockholm, där hon redt sig en ateljé på Grefgatan, behåller hon kontakten med Paris. Hon utställer alltjämt regelbundet på salongen, där hon, första gången hon var med, eröfrade sin mention, och å de stora parisertidningarnas konstafdelningar skall man i sammanhang med utställningen städse finna hennes namn nämndt i aktningfulla ordalag. Till minne af utställningen i St: Louis har hon en silfvermedalj samt det glada medvetandet att intet af hennes arbeten behöfde returneras, de såldes alla därute.

Här hemma står hennes namn just icke i det starkaste solljuset. Hon är icke någon af publikens utvalda gunstlingar, och det vet hon. Hon vet mycket väl, att hon skulle kunna förtjäna mera gunst och guld genom att använda sin talang mera praktiskt. Men denna vetskap inverkar inte det minsta på hennes arbete. Hon saknar tydligen hvarje spår af smartness, både när det gäller att välja sina motiv och att sedan föra fram sina verk och sin person med dem. Med andra ord, hon har den där religiösa omutliga känslan för sin uppgift, som man finner mer eller mindre sann och äkta bland konstnärerna, och som strålar ut från deras verk.

Att fröken Milles är syster till sin bror, vet ju hela världen. Två sådana talanger inom en syskonkrets tyder på en stark konstnärlig ådra inom släkten, och det är ganska eget att ge akt på, hur samma skapardrift brytes genom två olika och dock hvarandra närbesläktade temperament. Det var Ruth Milles, som först af de två syskonen ägnade sig åt skulpturen, hon öfvergaf den visserligen sedan en tid för att ägna sig åt teckning, företrädesvis illustrationsarbete — för hvilket hon med sin förmåga att arrangera borde lämpa sig förträffligt —

men har sedan återvändt på nytt till lera, något tidigare och med något annat resultat än vi alla en dag skola göra det. Och återvändt, förmodar jag, med den trygga säkerhet, den stärkande, bärande förnimmelse, som kommer öfver en och hvar, den där funnit *sin* väg, den, må sedan vara lätt att vandra eller full af mödor.

E—ER.

Några skolpojks- och studentminnen från Fyris' strand

i glad oordning upptecknade af Manasse.

VIII.

Edvard Raab i ny belysning.

NÄR HÄST möter velocipedryttare, skall han genast afstiga, leda densamma vid handen, öfvertyga honom om, att han är människa samt med ett vänligt tilltalsord lugna detta af naturen så skygga djur." Så lydde den dåvarande studentgenerationens synnerligen lyckade och ej alltför våldsamt förvrängda variation på polismästarens friherre Edvard Raabs nya förordning om det skygga djuret-velocipeden, om den människovänliga velocipedryttaren eller om människans-hästen, det visste ingen, ty subjekt och objekt voro redan i originalförordningen så sinnrikt kastade om hvarandra, att det ej fordrades stor snillrikhet att få till stånd ofvanstående parodi.

"När ny snö fallit, skall den gamla genast bortföras!" Instruktivt och enkelt att utföra!

Det hade varit inbrott på Trädgårdsgatan en vinternatt, och tjufvarna ansågos genom ett sönderbrutet plank ha praktiserat sig in i huset. Raab infann sig ögonblickligen, tidigt om morgonen, antecknade, undersökte, skickade sina af underdånighet darrande konstaplar utan mål än hit, än dit och gick så hem och satte upp rapporten.

Den lydde: "Att döma af hålets storlek i planket, tyckes inbrottstjufvarnes antal blott ha varit *en!*"

Hvem minns inte med skrattdårar i ögonen hans dyrbara mordbrandsberättelse: "Emedan nu svamp, som enligt mitt förmenande endast förekommer i de mera burgnare familjer inom Uppsala samhälle, och då etc." — *en* enda mening på en half kilometers längd med en massa utläggningar, men om man resolverar satsen, finnes af försatsen absolut endast de tre riksbekanta orden: "Emedan nu svamp". I en af dessa utläggningar säger Edvard Raab: "Och då de mest graverande vittnesmålen äro herr X. och herr Y., hvilka allt under det att de gingo noggrant observerande fram och tillbaka utanför sagda mordbrandsställe, företogo en promenad till Flustret."

Att kunna vara vittne till en mordbrandshändelse i "Imperfektum", där den olycklige och, därför att han händelsevis var den lycklige ägaren af en tvättsvamp, orättvist misstänkte teologie studeranden bodde i hörnet af Västra Ågatan och Slottsgränd och samtidigt företaga en promenad till Flustret,

hör nog till de saker, som det icke är hvarjom beskärmt att ens i fantasien kunna göra.

Men Edvard Raab hade sin fantasi för sig själf.

"Tycker inte kandidat W., att när man står på järnvägsbron i Karlstad, påminner det rätt mycket om Konstantinopel?" — "Jag har aldrig varit i Konstantinopel, herr baron," svarade den gemytliga och välmående W. "Ja, inte jag heller," sa Raab, "men jag vet inte, hvarifrån jag tar mina idéer." Och så börjades plötsligt utan vidare logiskt sammanhang ett nytt resonnemang.

I en borgarfamilj i Uppsala fanns en större oljemålning, där frun i huset såsom fästmo satt afmålad på sin fästmans knä — ett motiv, som kan rekommenderas till det nu lefvande målarsläktet. Mannen var försedd med en yfvig svart, knollrig man å la Hårfager, och vid första anblicken af denna tafla på en större familjefest utbrister herr baron: "Nej, men se så roligt och vackert arrangeradt, vår älskvarda värdinna i knä på landshöfding Treffenberg!"

Hvem kommer inte ihåg Edvard Raabs bekymmer för Gummesons Hulda på torget! Hulda var bländande vacker och studenternas favorit, godt humör, godt hufvud och rapp i expeditionen bakom disken. En natt ville kunderna ej lämna Hulda och ställde till ett våldsamt väsen på Stora torget, där cigarrboden var belägen, med den för innehafvaren Gummeson sorgliga påföljden, att boden tillsvidare måste stängas. Efter ett längre parlamentarande tillläts emellertid herr G. att den 1:sta i nästa månad få öppna affären på nytt, fortfarande med Hulda som dragningskraft. Edvard Raab blef emellertid orolig att han lofvat för mycket, fick hufvudbry och kallade upp hr G. "Nu har jag ventilerat frågan mycket noggrant," sa Raab och tog sig myndigt under hakan, "och jag har därvidlag beslutit mig att stå fast vid mitt en gång gifna ord, dock med en afsevärd och synnerligen välkommen modulation. Vi skola, bästa herr G., för att undvika den naturligtvis väntade och för eder affär synnerligen gynnsamma starka rusningen, komma öfverens om att hålla stängdt den första dagen cigarraffären åter skall öppnas."

Ordern, härlig i sin prydno, hade naturligtvis den naturliga verkan, att både den verkliga första dagen i månaden, när enligt annons i tidningarna affären åter skulle öppnas, och dagen därpå, Raabs öppningsdag, oväsendet och nattskrälet femtiodubblades, polisarbetet och inburningarna tiodubblades. —

Den sjätte november, årsdagen af slaget vid

Polismästare Raab å dragande kall och ämbetets vägnar. Efter en unik amatörfotografi.

Mjuk och elastisk gång

tillhålla de egenskaper som gjort

Victoria
hängan

till

"Damernas Favorit". Ludvig Traugott, Stockholm.

Försäljes i finare skoaffärer öfverallt — till populära priser — och tillverkas af

På knä för sommaren!

VÄLKOMMEN VAR, du skimmerfyllda under,
som tog gestalt en mild och vårlått natt
och efter regnets sus och åskans dunder
som gåfva bjöd din unga blomsterskatt
Kring dig står doft från skogen, fjärden, ången,
syreners snö och guldregns rika hängen
omkring din panna vira löftets krans.
På dina läppar solens kyssar brinna —
då ler du sällt liksom en älskad kvinna,
hvars kyssar mötas af en älskad mans.

Du lifvets lif, som starkt och fylligt blossar,
din korta dag är jubel och extas!
Med samma lust du alstrar och förkrossar,
och i ditt språk finns ingen cirklad fras.
Du grubblar icke eller, ångslad, frågar,
du är den lycklige, som lefva vågar
och ge dig själf med skuggor och med ljus.
Inför din glada prakt vi liksom skrumpna,
vi känna oss så fläckade och lumpna,
där vi groft fast i våra kvafva hus.

Den skira himmel öfver oss du spänner,
vi ana knappast, där vi gå i dyn.
Vår dag är pina blott, som tär och bränner,
vår natt är ångestrop och febersyn.
Snart ingenting vi såsom heligt vörda,
vi endast sköfla, trampa ned och mörda
och stå till skuldrorna i skam och ve.
Till maktlös bön vi våra händer lyfta,
i maktlös gråt vi böja oss och snyfta,
ty våra hjärtan intet ha att ge.

Du hulda sommar, prydd med blad och rosor,
hos dig finns alla gåfvors öfverflöd.
Omsusa våra gråa hvardagskosor,
förgyll dem med din himmels solskensglöd!
På knä för dig vi öppna våra själar:
tills nu vi tänkt och känt och left som trälar —
fanfaren icke smatrat i vår strid.
Men för hvar solstark dag du nu oss sänder,
en lifvets flamma i vårt bröst du tänder,
du alstringens och kraftens blonda tid.

ERNST HÖGMAN.

Lützen, firades senare mot natten, efter det årliga förr så allvarliga och ståtliga firandet af hjälkonungens död uppe i Odinslund, med allmän samling å Stora torget efter krogarnes stängning.

Man delade sig i två stora afdelningar — protestanter och katoliker, hvilket arrangement redan det uppväckte högljudt larm, tvist och dispyt. Både Gustaf II Adolf, hertig Bernhard af Weimar och Gustaf Horn funnos representerade, dimman öfver slagfältet åskådliggjordes af tre mindre nyktra kalmariter, som placerades arm i arm mot Alma Högstedts hörn (en känd pappershandel vid Stortorget), och så började det stora slaget, som till en början tycktes fullkomligt oskyldigt, arrangeradt å la cirkuspantomim, men som plötsligt tog en allvarlig vändning, då dörrarna till rådhuset slogs upp på vid gafvel och ut rusar Pappenheim-Raab i spetsen för sina tappra gossar, i hvilkas midt man äfven lär ha igenkänt general Kniphausen eller med andra ord "Huggsexan", den förut redan omnämnde, älsklige, i sin tjänst alltför ifrige konstapeln nr 6 med sin bistra min och sina rödbrinnande polisonger, som också snart förde ett helt tjug gossar, oberoende af trosbekännelse, till visitation på kontoret och öfvernattning i "finkan". "Sim-som", som naturligtvis blef inburad, sjöng emellertid så våldsamt hårdt sina arior därinne utan röst eller musikalisk begåfning, men med en styrka i röstbanden, som var hemskt fruktansvärd, att han efter trenne, naturligtvis utskrattade varningar, omöjligt längre kunde behållas därinne, utan återfick sin frihet med villkor att gå hem, hvilket han med den allvarligaste, mest ljusblåa blick i världen lofvade öfverkonstapeln att göra, men samtidigt med en inre föresats, som man också kunde röja på hans minspel kring munnen, att ännu "härja" ett par timmar för att skaffa "grisarne" arbete.

Mycket riktigt! En half timme senare ser man honom bland en massa likasinnade med sitt oförgätligt glada, oförbränneliga humör "rulla hatt" på Östra Ågatan. Detta bestod däri, att den höga cylindern slogs så länge mot gatstenarne, att själfva kullen skilde sig från brättet. "I morgon går jag till hattmakar Pederesen vid Stora torget och lämnar in brättet, och kan ni tänka er så förbaskadt billigt, bara sex riksdaler för lagning, och en ny hatt kostar ju hela 14 kronor! Alltså affär!" sa "Sim-som" och skuttade af hemåt barhufvad i snögloppet för att med sina musikaliska utgjutelser i form af indiantjut väcka den blida "Lakmé", som soflitens stilla sömn vägg i vägg med "Sim-som".

Om Edvard Raab skulle man kunna skriva en hel bok, utan att någon af hans nu lefvande gamla vänner skulle känna sig sårade, äfven om man droge fram med hela galleriet af roligheter, som äro förknippade med hans i Uppsala nästan odödliga namn, men som filmen på min biograf måste väl fördelas, får det vara nog tillsvidare med de redan relaterade episoderna och anekdoterna.

Edvard Raabs roligaste yttrande är naturligtvis om den nästan till leda omtröskade "båts-haken", som ingen "händelsevis hade på sig", när klapphuset gick nedför Kvarnfallet och fastnade i Dombron en vardag i början af 80-talet, men han kunde äfven i sitt tjänstenit låta tankarna springa i väg med en fart, som fullt bevisade hans eget yttrande om sig själf: "Jag vet inte, hvar jag får mina idéer från."

1886 i maj sjöng studenternas "allmänna sång" för sista gången sin vårkonsert uppe i stora Carolinasalen och tågade för allra sista gången under tonerna af "Vikingasäten" nedför de oändliga trappafsatserna, medan ekot oupphörligt upprepade "och Karl Johan så kallas den dundrande Gud" — "tändes stjärnan i Norden vid tordönets ljud."

Denna sista konsert uppe på den gamla, rent af musikhistorisk vordna Carolinasalen, som

nu icke mera existerar, höll på att aldrig få gå at stapeln.

Läktarna rundt salen, som på grund af sin rymlighet voro synnerligen ekonomiskt gifvande vid alla Carolinakonsorter, hade ryktesvis blifvit så klena, att de måste stängas.

Edvard Raab grep in, ägnade jämte en konstapel af de allra trognaste ett par förmiddagar åt undersökningen, som utföll till hans stora belåtenhet. "Han själf och konstapel Morin hade gått läkterne rundt, och båda två egenhändigt afprovat sittande hvarenda stolplats jämte långbänkar och därvid funnit, att läkterne borde hålla utmärkt äfven vid större folktilströmningar." —

Hur han matematiskt beräknade detta, afgaf han aldrig någon fullt tillfredsställande förklaring på, hemligheten i sina idéer, planer, påhitt och förordningar tog Edvard Raab med sig i grafven. Ja, också han har gått vidare, och de som finga tillfälle känna honom närmare, skola alltid minnas honom som mannen med det stora hjärtat, välvillig, snäll och barnkär.

Jag var inte så gammal, när polismästaren Een efterträddes af Edvard Raab, men nog minns jag första gången jag stod ansikte mot ansikte med den sistnämnde.

Det var uppe på kyrkogården i Uppsala. Bland grafvårdarna fanns det äfven en, hvars öfre sten låg kullvräkt, sydost om grafkapellet ej långt från professor Olof Eks och Johan Anton Waldenströms vårdar.

Själva grafven var omgärdad med sex granitpelare, kopplade sins emellan med svarta järnkättingar, grafkullen var redan färdigsådd och till och med försedd med en liten krukväxt, men den öfre delen af själfva inskriptionen låg lutad mot marken. Det fanns dock så mycket mellanrum mellan marken och stenen, att man skulle kunna, om man bjöd till, se hvad som möjligen fanns inristadt på stenen. Jag hade sett en äldre bror ett par veckor förut våga experimentet, och denna soliga sommarafon befann jag mig just inkruken innanför kättingarna och under stenen för att med egna ögon skåda hvad där stod. Knappt hade jag kommit till punkt med det korta tydandet af inskriptionen, förrän jag hajar till, kryper tillbaka ut som en tax ur grytet och står framför den nye polismästaren.

Han undrade först, om det var frågan om en vanartig yngling, men sedan jag frankt förklarar, att jag blott af intresse gjort exkursionen och lika frispråkigt talade om för honom, hvad som stod att läsa på stenen, lyste han upp och såg inte längre barsk ut. Grafvården var uppbyggd af en då ännu levande uppsalabo, som själf då och då lade en blomma på sin graf, då han i dubbelradig blå klädeskavaj, stålgrå benkläder och ditofärgade handskar, uppstrukna grå krigarmustascher och silfvergrått hår gjorde sin morgonpromenad upp till de dödas hvilorum. På stenen stod att läsa H. H. Major Otto Uppmarck född 1824 död... Det var detta sista man med egna ögon måste se, och som gjorde ett så egendomligt intryck på pojksinnet, att han hade kallblodighet nog att dagligen se sin graf fullt färdig, om man undantar uppgräfningen af själfva grafven och ifyllningen af dödsårtalet.

Den dekorative majoren förblef emellertid i många år en prydnad vid Fyris' strand, en man, som aldrig själf ville bli gammal, och som alltid med konfektpåsen i hand väntade utanför Krookska och Henschenska flickskolorna, där han bjöd småflickorna på godter och till gengäld utan särskild tillåtelse höll flickorna under hakan eller klappade dem på kinden med sin ovanligt jättelika näfve.

Några småflickor tycktes han dock ha klappat något för vårdslöst hårdt, och jag minns sär-

MRS CHAPMAN CATT.

REV ANNE SHAW.

MRS DESPARD.

FÖR FÖRSTA GÅNGEN sedan 1905 sam'as ånyo representanter för hela den bildade världens kvinnor till internationell kongress för att lägga råd om de stora riktlinjerna efter hvilka deras sak skall föras framåt. Vår korrespondent från den senaste kongressen, den i Köpenhamn, doktor Ellen Sandelin, har under det mellanliggande året gått bort mitt i sin arbetsgränning, och Idun representeras nu vid kongressen i Amsterdam af den kända författarinnan Ellen Wester från Engelholm.

Några intryck från rösträttskongressen i Amsterdam.

Bref från Iduns specielle korrespondent.

I.

Waat eenmal't hield als raak en recht

Daat woord niet weer ter sij gelegt.

DEN LÄTT begripliga holländska versen fanns med i den kantat, som afsjöngs vid kongressens första och mycket anslående samlingsfest. Och det synes mig, som om den kunde och borde bli parollen för alla de kvinnor, som samlats här från vidt skilda håll i världen för att främja sitt gemensamma mål. Det stora målet att vinna samma politiska rättigheter som männen, emedan äfven de äro *människor, medborgare och skattdragare*. Att icke åter skjuta åt sidan det de en gång ansågo rätt och rättvist bör bli parollen för dem, som *vunnit* sitt mål, för dem som *nalkas* det liksom för dem, som ännu ha långt, långt kvar.

Det bör vara samma paroll för alla, ty "I ären alla en", var den afkortade och lämpliga texten i en predikan på söndagen den 14 af miss A. Shaw, en af Amerikas kvinnliga predikanter, hon som redan var bekant för många, och som med den stora värtalighetens konst och ett själfullt sinnes patos förmår att fångsla sitt auditorium och leda dess tankar till ett högre plan och ideella syften.

Det var ett godt grepp att låta miss Shaw liksom inleda kongressen, och redan af detta lilla drag kan man se och märka den omtänksamhet, den klokhet och takt, hvilken ledt de stora och omfattande förarbetena för såväl arbete som omväxlande förströelser här i det gedigna och måleriska Holland.

skildt att gubbens favorittrio bland småtöserna, Tuttan T., Anna L. och Flossan K. vid blotta åsynen på samma gata af den snälle, gamle majoren blefvo som vettskrämda och flyktade hals öfver hufvud in i någon sidogränd för att i en port afvakta att gubben U. passerat förbi.

Nu är också han borta, Raab är borta, Arpi är borta, "Blåsis", "Slinken", "Filmen", "Basis", Calle Aman, "Miron" — alla original, som satte sin särskilda prägel på 1880-talets Uppsala, alla ha tröttnat och gått vidare till oanad, ny sysselsättning, och när jag nu någon sällsynt gång vandrar fram genom den minnesrika, gamla Fyrisstaden, dit alltid studentsången med sin vederkvickelse och dit fars graf uppe på

Och redan vid det första sammanträdet, på måndagen den 15, måste man under de första affärsmässiga förhandlingarna åter beundra klarheten, redigheten och den utomordentliga förmågan hos kongressens ordförande, mrs Carrie Chapman Catt. Det har sagts många gånger, kommer troligen att sägas af alla länders alla korrespondenter, och dock måste det äfven här framhållas, hur lyckligt och godt för vår sak det är, att vi äga en sådan första ledarinna. Hennes hufvud är klassiskt vackert, hennes låga panna under det benade, vågiga håret är klok och klar, hennes gestalt behagfull, hennes leende ljufligt, humoristiskt och med en så obetydlig skymt af ironi, att man märker hur hon genomskådar svagheter utan att döma dem. Hon är klar och fyndig, hon är fullkomligt opartisk och fullkomligt lugn, och hennes stämma, en talares nästan förnämsta vapen, bär en klang af malm och silfver. Bredvid henne blekna alla andra personligheter, och dock äro många af dem värda att minnas. Tyskan, jur. d:r Anita Augspurg med sin klocklika, djupa altröst, sitt bindande logiska föredrag, som dock ofta genomströmmas af glödande, eldig värme och sitt karaktäristiska hufvud af romersk gosse med kortklippt, lockigt hår. Holländskorna, fru Aletie Jacobs med fint, orientaliskt ansikte och fint, intelligent sätt att tala, och fröken Martina Kramers, bred, kraftig, klok och trygg, monumental som en tafla af Frans Hals. Engelskorna, mrs Millicent Fawcett, juris hedersdoktor såväl för sina egna arbeten i nationalekonomi som för den insikt och trofasthet, hvarmed hon bi-

backen lockar mig och om ett eller annat är Gunnar Wennerbergs staty kommer att draga mig, när jag vandrar omkring bland idel nya byggnader och möter artillerister och elektriska spårvagnar och bara nya, obekanta ansikten — en hel ny studentgeneration — så känner jag mig som Heine-Schuberts: "Du Doppelgänger, du bleicher Geselle". Alla minnen, glada och sorgliga, förhoppningar, brustna illusioner, allt allt forsar emot en, och jag bafvar nästan för att det där stället i Heines dikt ska bli verklighet, då man plötsligt måste tvärstanna, medan "Der Mond zeigt mir meine eigne Gestalt!"

**Skönhet
är
makt.**

För hvarje dam torde det vara af största intresse att taga kännedom om sättet för en rationell hudvård. Detta tillfälle gifves i de värdefulla praktiska råd som erhållas uti vår stora bok afhandlande **Skönhetens hemlighet**. Boken erhålles gratis och franko. Tillskrif oss i dag.

**Parfumeri
Louise,
— Stockholm. —**

Under tiden.

Skiss af Hulda Sylvén.

stått sin blinde make i hans värf som hög ämbetsman; mrs Despard, s. k. suffragette och en gång arresterad för den ifver, hvarmed hon och hennes medsystrar för de maktägande framlagt sin begäran om rösträtt, och många, många andra dessutom från vidt skilda länder. Från Australien och Sydafrika, Bulgarien och Böhmen, Schweiz och Ryssland, Amerika och Österrike, där kvinnorna ej ännu äga föreningsrätt, ha medlemmar kommit, så att aderton länder från fyra världsdelar äro representerade på kongressen. I konsertbyggnadens mycket rymliga festsal — 1,000 personer, kören inbegripen, få säkert plats där, och salen var fylld — sjönges 380 gossar och flickor med klara unga röster en kantat om "Gamla Hollands nya tid", och jag tänker, att för många af de kvinnor, som voro där och hoppas på det mål de sträfva för, hette kantaten "Den gamla världens nya tid". Kantaten var komponerad af Catherine de Rennes, som själf ledde uppförandet med verve och behag. Hon tog sig förträffligt ut i någon talarliknande dräkt, med vida, graciöst fallande ärmor, och de kvittrande flickstämmorna och de kraftigare gossrösterna tycktes jubla i glädje och entusiasm, som väckts hos alla af mrs Chapman Catts "budskap", hennes stora tal om de olika resultat, som vunnits, exempelvis af Finland, Norge, Danmark och Tyskland, och hennes tröstande, taktfulla och uppmuntrande ord till dem, som sträfvat utan att vinna.

På aftonen hade de holländska kvinnornas Landsförening anordnat en stor mottagning i Maison Couturiers festvåning. Rummens utstyrelse var rik och präktig, förfriskningarna många och läckra, men trängseln var oerhörd. Detta var ju så till vida tillfredsställande, som det visade, att många flere infunnit sig än som väntats. Men alla tal, som man gladt sig åt, strökos, emedan det var för trångt; den komedi man var inbjuden att se, förblef osedd af de flesta, och hettan i rummen var sådan, att man med en känsla af lättnad åter befann sig på den stilla Kanalgratan utanför Maison Couturier, där man hade all Hollands juniduft af nyslaget hö och ångorna af friskt sött vatten, där man hade smala, pittoreska gafvelhus och fullmåne öfver den blanka, glidande Keizersgracht.

Andra dagens viktigaste fråga var den om Bulgariens upptagande af Internationella Alliansen, och därom voro meningarna delade. Icke af animositet mot Bulgarien, utan emedan invändningar gjordes af germaner, som stärkt och upparbetat föreningar med blott ett mål, rösträtt för kvinnor, enligt Internationella Alliansens ursprungliga stadgar, och som nu yrkade på att dessa stadgar skulle vidhållas. De östra länderna däremot förfäktade den åsikten, att de ej kunna bilda föreningar för endast rösträtt, de måste låta denna komma jämsides med andra sociala önskemål, och det var Ungerns unga, intelligenta och duktiga ledarinna, Rossika Schurimner, som genom sitt uppträdande hemförde seger åt frändelandet österut.

Eftermiddagen ägnades åt förströelser, five o'clock tea hos Amsterdams borgmästare för en del inbjudna eller en ångbåtsfärd på Amster söderut åt inlandet, till dess aftonens sammanträde kommer med berättelser från de länder, där kvinnor få deltaga i lagstiftningen, och med hälsningstal från dem, som hedrat kongressen med att skicka officiella representanter hit, Utah, Colorado, Wyoming, parlamentet för Australiens förenade stater och Norge.

ELLEN WESTER.

DET BERÄTTAS om en sjökaptan, att han efter åhörandet af ett föredrag, där befintheten af ett helvete förnekades, förnöjd utbrast: "Så mycket bättre, så kan jag ha en hustru i hvar hamn utan att frukta för straff." Af samma sorts stoff tyckes den kaptan vara gjord, som är hjälten i följande lilla spetsiga skiss af fru Hulda Sylvén.

KAPTEN VICK för skeppet Lilian Rigg och nu skall det bära af till Liverpool. Man viftar från Skeppsbron till Lilian och man viftar från Lilian till Skeppsbron, där intressenterna stå med konsuln i spetsen. Kaptan Vick svänger sin hvita mössa, konsuln ropar lycka på färden, och vackert, på en lätt bris, glider Lilian ut.

Promenerande på Skeppsbron stanna och säga, att Lilian Rigg är ett ståtligt skepp och kaptan Vick är en ståtlig kaptan. Kaptanens fru är också bland dem, som kasta en blick efter Lilian.

Så kör konsulns droska fram och konsuln med sällskap tar plats. Droskan rullar förbi fru Vick. Men herrarne i droskan, som språka om väder och vind, assurans och rasande tur, observera ej för sitt lifliga samtals skull kaptanens fru, och — det kan ju göra jämt det samma. Då fru Vick kommer hem, vänta henne butiken, jungfrun och två barn.

Kaptan Vick kan icke försörja sin familj, föga och intet bidraga till sin familjs underhåll. Därför har fru Vick satt upp en hvitvaruaffär, så nu, nu kan fru Vick försörja familjen.

Folket i staden säger, att kaptan Vick är en förständig man, som förmådde sin fru sätta upp affär, ty hon borde väl något ta sig till de långa och ofta kommande tider hennes man vistas på resor. Ja, så säger folket i staden. Fru Vick är tyst och tillbakadragen, tycker understundom att lifvet är trist.

Kaptan Vick tycker aldrig att lifvet är trist, han är glad, mycket glad åt lifvet. I Liverpool älskar han miss Maude, i Rouen älskar han mademoiselle Julie, på Spaniens kust sitter en donna Fernanda och blickar efter honom och i Göteborg delar han våning med en väninna. För öfrigt undrar man här och hvar om man icke snart skall få se Lilian Rigg med sin vackra kaptan komma åter, ty man tycker så mycket om kaptan Vick.

Men kaptan Vick kan, som sagdt är, icke försörja sin familj, föga och intet bidraga till sin familjs underhåll. Nej, huru skulle han kunna det. Miss Maude har tingat en ljus sommar-toalett, väninnan i Göteborg behöfver hvila i skärgården hela sommaren och — ja, det är så mycket, som tager kaptanens kassa i anspråk. Och knusslar gör kaptanen aldrig, vill att allt skall vara i stil med honom själf.

Så sväfvar då Lilian Rigg fram öfver vida vatten till främmande land och väntas icke hem förrän långt fram på hösten.

Under tiden får fru Vick bref från kaptanens väninna i Göteborg, som beder henne, fru Vick, att i himmelens namn låta skilja sig från sin man på det att hon, väninnan, måtte bli i tillfälle att äntligen gifta sig med honom och fortast möjligt bli hjälpt ur en högst beklaglig situation, hvari hon råkat. Hon kan icke längre vänta nu. —

Sommaren svinner, och hösten kommer och vackert på en lätt bris glider Lilian Rigg in i hamnen, där intressenterna stå med konsuln i spetsen och hälsa "goddag på dig, Vick, välkommen, välkommen."

Och de äro så glada på Lilian och de äro så glada på Skeppsbron. Kaptanen har klarat sig så godt, Lilian har lyckats så väl, resultatet öfver förväntan. —

Då kaptan Vick kommer hem till sin fru, visar hon honom brevet från hans väninna i Göteborg. Och han, som är glad och mycket glad åt lifvet, läser brevet, skrattar så att taket kan lyftas, beder henne, för all del, icke fästa sig vid småsaker, talar om att de äro bjudna till konsuln på middag och sjunger en engelsk visa för henne om att:

"Some like coffee
and some like tea.
Some like pretty girls
just like me."

Fru Vick vet att i konsulns hus är både lustigt och trefligt, men hon säger sin man att hon icke följer honom dit.

När hon säger honom detta, blir han liksom sjufaldt mera glad, skrattar ånyo så taket kan lyftas, sjunger om igen för henne den engelska visan och säger, att, när hvar och en gör som han vill, då är det bra.

Några af herrskapets tanter och bekanta komma för att hälsa kaptanen välkommen hem och säga honom, att de ofta tänkt på honom, när stormarna rasat och hafvet varit upprördt. Kaptanen tar dem i famn, en efter annan och alla på en gång, kramar tanterna som de vore af bomull och bedyrar att äfven han tänkt på dem mången stjärnklar natt, då han suttit i tankar sänkt och längtan varit stark —

När tanter och bekanta gå hem, gå de nära hvarandra, hviska, skratta och prata om honom, som är så lustig och så snäll. Och de tycka det är synd om honom, hvad folket säger, att han har det så tryckt och tungt i hemmet, hon, frun, ser nu inte heller så bra ut som hon gjort förr.

Ja, så säga de och tycka de, ty de hålla så mycket af kaptan Vick. —

Jungfrun anser sig böra fråga fru Vick, hvilket rum kaptanen skall bebo. Fru Vick svarar, att kaptanen skall bebo södra vindskammaren.

På herrskapet Vicks gård står en pump, hvarest jungfrur mötas för att språka bort en stund, när de skola hämta vatten.

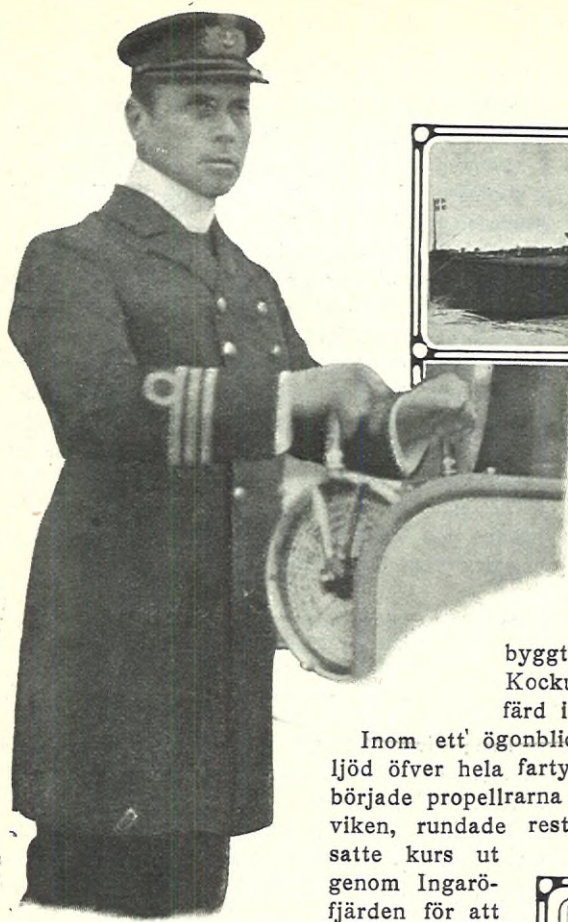
En halftimme efter det fru Vick sagt sin jungfru, att kaptanen skall bebo södra vindskammaren, få många jungfrur vid pumpen veta detta. Dagen därpå veta många fruar i staden det samma. Och dagen därpå veta många af dessa fruars bekanta det också. Och alla förväna de sig och tycka att det är förskräckligt hvad hon kan göra det otrefligt för sin man. Visst är han mycket glad och nästan för glad ibland, men man skall väl för guds skull icke fästa sig vid småsaker och för småsakers skull bli otreflig.

Ja, så säga de, ty de tycka så mycket om kaptan Vick. Men hvad skall man egentligen tycka om hans fru? Och hvem i hela vida världen kan anse det rimligt, att hon skall vara glad, älska och längta efter honom, som i Liverpool valsar omkring med miss Maude, i Rouen kläder mademoiselle Julie i blommor eller i Göteborg delar våning med en väninna — ja, hvem i hela vida världen, utom de där fruarna i staden och deras bekanta, förstås, de, som icke fästa sig vid småsaker — ja hvem, utom de.

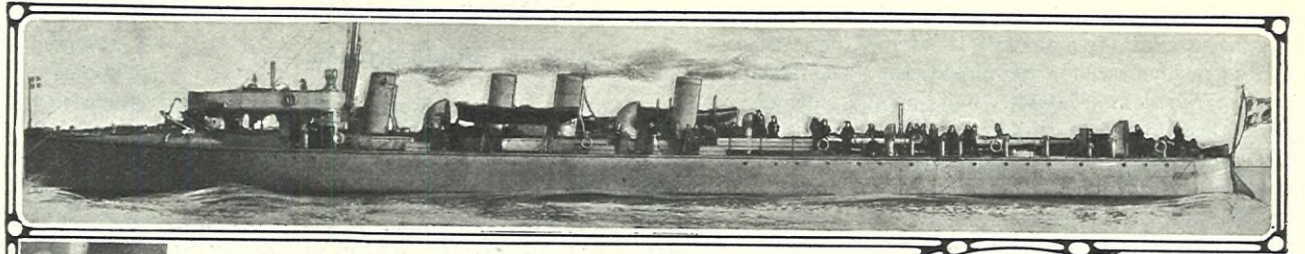
LUZERN

o Förmäm vistelseort under sommaren. o
G:D HOTEL NATIONAL

Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön.
Rum från 4 kr. • Ill. prospekt gratis.
Telegramadress: "National".

“VALES” CHEF KAPTEN
A. H. GISIKO.

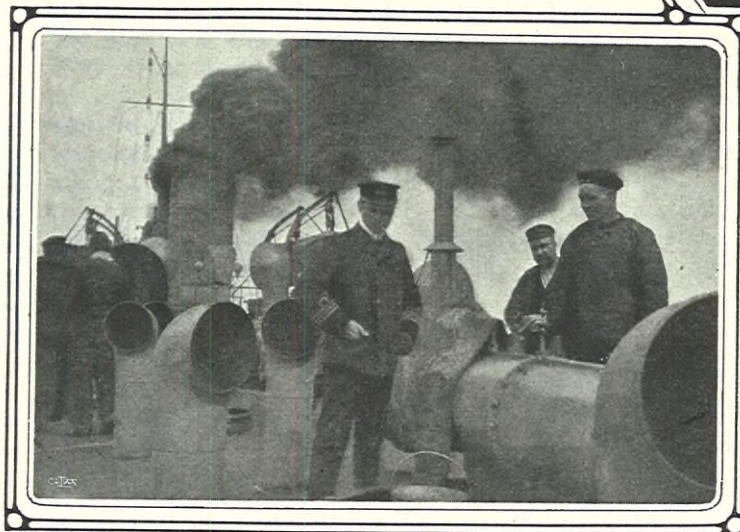

*På forcering med "Vale" —
vår första svenska jagare.*

KLOCKAN VAR åtta på morgonen en dag här helt nyligen, då vi i Saltsjöbaden embarckerade å "Vale", vår nya jagare, som bekant den första af sitt slag, som byggts i Sverige, och hvilken efter hitkomsten från Kockums varf i Malmö låg på en två veckors profärd i Stockholms skärgård.

Inom ett ögonblick var ankaret uppe, maskintelegrafens klocka ljud öfver hela fartyget och under en svag darrning i hela skrofvat började propellrarna sitt arbete akterut. Sakta lämnade Vale hotellviken, rundade restaurantholmen under en stark babordsgir och satte kurs ut genom Ingaröfjärden för att å vattnen ute i hafsbandet göra sina lika intressanta som mödosamma prof.

En svart rök, som med tusen skarpkantade sotkorn kom bolmande akteröfver från fyra skorstenar, gjorde en vistelse på däckets ytterligt oangenäm — kommandobryggan är egentligen under gång den enda plats man kan uppehålla sig på. Hit upp skyndade vi oss också och kommo just lagom för att höra chefen genom ett talrör gifva följande order till maskinrummet: "Full fart! På maskintelegrafens skall vara 20 knop." Ännu visade denna endast half fart, och man afvaktade gifvetvis med spänning det ögonblick, då jagaren skulle börja resa fram genom skärgården med 20 knops fart. En skarp ringning och ögonblicket var kommet. I språngmarsch rusade nu stränderna bakåt, och ehuru morgonen var kalf-lugn och vattnen lågo blick stilla, blåste det som en stormvind mot en uppe på bryggan. När det långa och smala, grå hafsvidundet rusade

PÅ "VALES" AKTERDÄCK.

pilsnabbt fram mellan kobbarna, såg det helt fruktansvärdt ut, och man förstär så väl, hur farligt det måste vara med sin hotande beväring af torpeder och sin höga fart för fientliga örlogsmän, hvilka sakta och trefvande skulle försöka komma in i vår skärgård.

Genom Stendörrens skärgårdspass hade vi på en kort stund kommit in i Dalaröleden, och nu stundade det till hela expeditionens allvarligaste prof — forcering till gång med högsta möjliga fart under två timmar. Från att ha gått med 20 knops fart skulle vi nu komma upp till 29 à 30 — vid tanken härpå började ovillkorligen hjärtat att klappa i något hastigare takt, och med en oro, som vore man själf en del af fartyget, afvaktade man att maskintelegrafens klocka skulle gifva signal till profvets början.

Olycksbådande blåste röken akteröfver, luckorna till maskin- och eldrum hade igenskrufvats och där nere i fartygets inre arbetade den svarta personalen med hela sin kraft och energi mobiliserad för att få upp ångan ordentligt, medan hettan steg och steg och oljan sprutade åt alla håll och kanter.

Nu ljud signalen — två timmars anspänning af alla sinnen ombord var börjad.

Som kastadt ur en jättestor ångspruta frustade vattnet akteröfver från Vales tvenne propellrar, och fartyget sköt en oerhörd fart. Nere i gunrummet hoppade de fyra stolarna omkring, som vore de absolut tokiga, och de fyra olåsta lådorna i en byrå kröpo så småningom ut på ett sätt, som endast kunde sluta med en

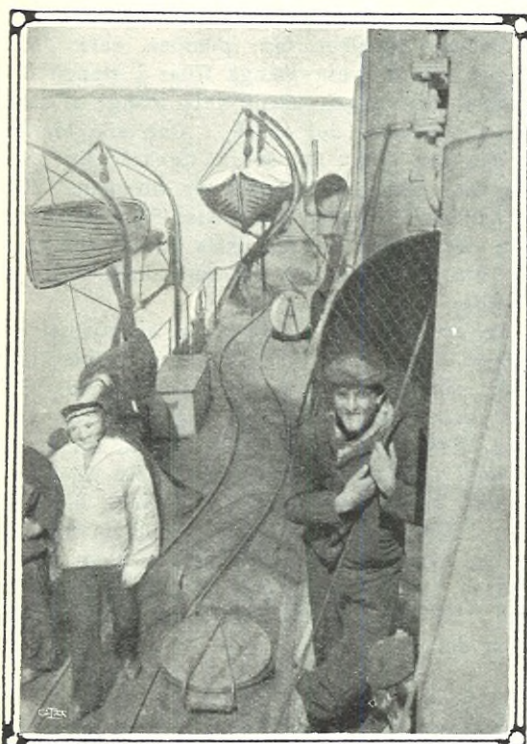
EN MUN FRISK LUFT.

katastrof. — På kommandobryggan stod chefen med klockan i hand, tagande tid vid passerandet af de i farleden uppsatta milmärkena, och ständigt hållande ögonen på kursen, för att denna skulle bli så rak som möjligt.

I tvenne långa timmar rusade Vale genom skärgården med denna vansinniga fart, tills äntligen klockan ljud för saktad fart. Vi hade då uppnått en fart af 29 knop — ett resultat, hvarmed man ombord var mycket nöjd — och en

allmän paus vidtog, af somliga använd för vädring af lungorna, af en del till intagande af föda, af några till att lyfta upp och sätta in byrålådorna igen.

E. P—N.

VALE SEDD FRÅN KOMMANDOBRYGGAN.

ELDARE, SOM HÅLLER RAST.

• ERETI • PAPAURA •
• FÖR IDUN AF BIRGER MÖRNER •

• ÖFVER VIDDerna •

• SIESTA •

SOM EN HÄLSNING från det fjärran Australien har grefve Birger Mörner, den kände författaren och Sveriges konsul i Sydney, sändt oss följande originella skildring om en utdöende australisk folkstam och dess namnkunnigaste kvinna. Grefve M. har för ej längesedan af New South Wales Zoological Society blifvit vald till council director för dess zoologiska trädgård i Sydney.

HON ÄR BARA en vilde, bara vägviserskan i Whakarewarewa-Rotorua, men hon är Ereti Papakura, Maorifolkets mångbesjungna dotter och Nya Zealands älskling.

Om ni frågar en nyzealändare — och det kommer flere till Sverige i sommar, — hvem Ereti är, skall han undrande rista på hufvudet, men om ni sänder ett vykort, adresserat "Maggie, New Zealand", kan ni vara öfvertygade om att det kommer henne till handa, och att ni antagligen också får svar. Ty pakeha-folket (de hvita), glasögons-kvinnorna i skolan, döpte naturligtvis, i enlighet med den brittiska rasens oförmåga att tillägna sig främmande språk eller ens namn, om henne på nytt, och förärade henne därvid det mindre väljudande namnet "Maggie".

Hennes lefnadshistoria är förresten mycket enkel. Hon föddes i vildmarken någon gång i slutet af förra århundradet. Till nio års ålder växte hon upp i hedningsfrihet, dykande i djupet efter musslor eller snärjande bellfågeln mellan totarakronornas lianer. Så kom skolan i Napier. Vid sexton års ålder gifte föräldrarna bort henne till en vit man. Tre månader senare — han var "no good" — rymde hon från honom och återvände till sitt folk.

"The call of the wild".

Denna "locktonen från vildmarken" trängde tidigt nog in i hennes lif — tidigare än för de flesta af hennes ras. Jag har hört berättas om en bildskön maoriflicka, som under kriget på sextio-talet hembragtes till civilisationen som en engelsk öfverstes lagvigda hustru för att sedan under en lång följd af år intaga en lysande och afundad ställning i Sydneys och Wellingtons societeter, och hvars likaledes ryktbart sköna döttrar gjorde utmärkta partier. Men då efter fem och tjugo års äktenskap den gamle öfversten dog, lämnade hon för alltid den stora världen, vände hem till sin stam, kastade den fladdrande videkappan öfver sina

nakna skuldror, tände en pipa och satte sig bland sitt folk att vänta döden.

Ereti har rättighet att sticka den hvitbrämde huiafjädern i sitt svarta hår, ty hon är af konungaätt. I sextonde led är hon en ättling af själfve Tama-te-kappa, höfdingen å krigskanoten "Arawa", som för sexhundra femtio år sedan var den förste att sätta foten på denna ö, "Ao-Tea-Roa" ("det långa ljusa molnets värld") som de från sagolandet Hawaiiiki kom-

mande maorierna kallade densamma. Det var på jättefågeln Moas tid, detta oerhörda vinglösa vidunder, hvars benknötar professorerna nu gräva upp ur grottor och mossbäddar för att om dem skriva lärda afhandlingar. I tionde led härstammar hon från Mihi — icke Mari Mihi, men Maori Mihi, han som ägde odjuret Kataore —, och i nionde led är hon en dotter af Hinemoa, flickan, som sam öfver sjön.

Ereti, berätta! —

Och med armen stödd mot knäet lutar hon det bruna hufvudet handen.

Hinemoa var dotter af en gammal höfding, som hette Umukaria, och som lefde vid Owkata därborta vid stranden af Rotorua-sjön. Hennes rykte gick vida, ty hon var mycket vacker och hennes fader gjorde en "puhi" af henne, d. v. s. en så förnäm flicka, att hon endast kunde gifta sig med en mycket hög chef. På ön Mokoia lefde en annan höfding, som hette Whakane. Han hade många barn, bland dem en oäkta son, som hette Tutanekai, och vid hvilken han var mycket fästad. En gång om året brukade de kring sjön boende stammarne mötas vid Owkata för att hålla råd, och vid dessa möten var det som Hinemoa och Tutanekai sågo hvarandra och fingo hvarandra kära. Tutanekais äldre bröder begärde hennes hand, men som hon var en "puhi" kunde de icke få henne. Till ett af dessa möten infann sig icke Tutanekai, men om aftnarna

brukade han och hans vän Tiki gå upp på en höjd bakom deras whare (boningshus) och tänkande på sin älskade blåste han koauau (flöjt). En afton förde en vind hans toner öfver till Owkata. Och afton efter afton satte sig Hinemoa vid stranden för att lyssna till tonerna, ty hon kände att de kommo från hennes älskades flöjt.

Men hennes stam började frukta att hon skulle paddla sig öfver sjön och därför drogo de upp och bundo fast alla kano-terna, så att hon inte kunde

komma åt dem. En afton satt Hinemoa och lyssnade till den välkända locktonen till dess att hon kände, att hon icke kunde lefva utan sin älskade, och därför beslöt hon att simma öfver sjön. Hon sade till föräldrarna att hon skulle gå till "Whare Tapare", d. v. s. det hus, där gossarne och flickorna lekte lekar och lärde sig poi och haka. Men i stället för att gå dit gick hon till "kanta" (kökshuset) och utvalde tvenne kalebasser, som hon proppade och tog med sig till sjön. Hon klädde af sig sina mattor på en klippta kallad liirkapua, tog en kalebass under hvardera armen och sam öfver sjön, vägled af den älskades flöjt. Halfvägs stannade hon på ett grund, Hudwhala, där hennes broder brukade med sin ormbunksprydd taulina fiska toitoi och kouras. Ändtligen kom hon öfver på andra stranden, alldeles genomfrusen och förbi af trötthet, men där fanns en het källa, som nu kallas "Hinemoas bad", där värmde hon sig. Men nu visste hon inte hur hon skulle bära sig åt, ty hon hade inga mattor att taga på sig, och inte visste hon hur hon skulle kunna få ett bud till Tutanekai. Men emellertid hände det, att hennes älskade blef törstig och sände sin vän Tiki att hämta vatten i en kalebass. Tiki var tvungen att gå förbi den varma källan, i hvilken Hinemoa låg gömd, och då han återvände, frågade hon honom med förställd röst för hvem vattnet var ämnadt. Han svarade att det var för Tutanekai. Hon bad honom då om en dryck, men i stället för att dricka bröt hon sönder kalebassen. Tiki återvände och berättade detta för Tutanekai, som blef mäktigt förgrymmad. Han sände Tiki med en ny kalebass, men också den bröt Hinemoa sönder. Då blef Tutanekai så vred, att han klädde sig i sin matta och skyndade med sin krigsklubba för att slå ihjäl den man, som bröt sönder hans kalebasser. Han gick rundt omkring källan, utmanande den man, som hade förolämpat honom. Till sist fick han under en utskjutande klippta fatt i Hinemoas hår och drog fram henne, men i stället för att finna en fiende var det hans egen älskade. Han kastade då sin kappa omkring henne och förde henne hem till sig, och Hinemoa och Tutanekai lefde sedan lyckliga i många år...

GREFVE BIRGER MÖRNER.

marken med händerna knäppta under knäet, vaggande sjunga någon af sitt folks uråldriga, melankoliska sänger, svängande som de äro mellan polerna kärlek och död — och satta i melodier som endast röra sig mellan fyra toner och delar där af:

*"E mate kos i te aroha titiro kitouma
Is pukai tanga o aku rorinata ei"*

("När du är långt borta, älskade, sänk blicken mot ditt bröst, emot hvilket mitt hufvud så ofta lutat sig, och på hvilket mina tårar hafva fallit.")

Musiken är den konst, som ännu är maorernas. De voro mästare i dekorativ konst, med sina enkla stenredskap visste de att ur hårda träslag framlocka utomordentliga reliefer och deras arkitektur var präktig, originell. Den nya kulturen med allt dess godtköpskram har dödat konstslöjden, och det enda nya skönhetsvärde den bragt maorifolket i stället för allt den beröfvat det, är musik. Deras röster äro klangfulla, deras öra och minne osvikliga. Ereti, hvars hela sträfvan går ut i arbete för sitt folk, har infört den fyrstämriga sången, såväl i kyrkan som på lekplatserna. Alla åldrar deltaga däri från sexåringar upp till de äldste. Jag bevistade den andra repetitionen af ett helt program på fem nummer, däribland sir J. Barnby's sättning af lord Tennysons långa dikt "Sweet and low", och det befanns, att de alla redan kunde sina stämmor.

De gamla danserna har Ereti, Rotoruadalens okrönte drottning, också tagit i sitt hägn. Två gånger i veckan är det "haka". Ereti sjunger, och hennes syster leder dansen. In i en lång rad med armarna lagda på den föregående skuldror komma danserskorna. Många äro unga flickor, andra redan åldrade kvinnor med läppar och hakor tatuerade i djupt inskurna, blåfärgade arabesker. Kring midjorna fladdra och skramla vasspipgördlarnes svarta och gula slingor. De ordna sig på ett led och med svängande pöskolor, som hållna vid ett kort bastnöre svängas omkring, går dansen — allt vildare, härmmande någon handling ur lifvet, krig eller fred — dödandet af den slagne fienden eller bygandet af ett skulpterad hus. Eller också sätta de sig i en lång rad som roddarne i en kanot. Dansen återger farkostens rörelser, stormen, som kommer, sjögången, vedermödorna och den slutliga räddningen. Det är ständigt ett dramatiskt element i deras dans, och den är präglad af egendomlig, vild skönhet.

Af de många tusen turister, som hvarje år af Ereti vägledas mellan gejsrarna i Rotorua-

dalen — hon hade 540 antecknade i sin "visitor's book" för januari månad, som icke är säsong — är det nog icke många som ana, med hvilka kritiska blickar denna flicka, hvars skrätt är så oemotståndligt, och hvars ständigt försynta slagfärdighet blifvit ett ordspråk, i själfva verket betraktar pakehafolket, och huru lidelsefullt hon älskar sin egen, till undergång dömda stam. Infödingarna på Söderhafsoarna hafva en underbar förmåga att oberoende af klädedräkten genast bland främlingar urskilja de verkliga gentlemännen och de bildade verkligt förnäma kvinnorna, men hos Ereti, som kommer i kontakt med så oerhördt många, har denna människokänedom öfvergått till sport. De flesta resande inbilla sig hafva af henne gjort en intressant studie, men de ana icke, att det i stället var hon, som studerade dem.

Vågar jag återgifva några af hennes reflexioner angående de hvites och maorifolkets olikheter? Skulle någon läsarinna emellertid blifva chockerad, ber jag vördsamt få erinna, att Ereti är bara en vilde.

"En maoriflicka äger full frihet, våra hustrur äro däremot absolut trogna. Jag har hört att det lär vara tvärt om hos pakehas. Men en maoriflicka låter aldrig sälja sig. Om någon af dem råkar att bli mor, vårda vi henne som en drottning och glädjas med henne, ty vi veta utan att fråga, att barnet kallades till litvet af en ren och offervillig kärlek. När en pakeha skrattar, skratta alla pakehas, men när en pakeha gråter, får han gråta ensam. Hos oss gråta vi gemensamt." Och att detta sistnämnda var bokstafligen sanning fick jag samma natt erfara. Ett litet barn hade dött i det maorihuset, som vette mot min bostad. Hela aftonen kommo maorier i kärror, till häst eller till fots och samlade sig utanför huset, där det lilla liket med fjädrar i håret, ty det var ett höfdingabarn, var utställt. Hela natten höllos sorgetal, det snyftades och gråts.

Men all Eretis längtan efter maorifolkets blifvande återlösare, mannen, som en gång skall samla och rädda spillrorna af denna den noblaste af jordens mörka raser, är nog förgäfvad. Maorifolket, som för hundra år sedan räknade två hundra tusen individer, har nu smält tillsammans till fyratiotusen. Den hvite mannen, för hvilken icke allt är rent, snöpte deras bildstoder och ingåfvo dem missaktning för tatueringssmärtornas manlighetshärdande. De kommo med bönemöten och Sankeysång, med whisky och mässlingen. "Vår potatis är kokt," klagade Te Witi, profeten från bergen, åldringen i Harihola, han, som för några månader sedan gick till sina fäder. Ty oblidkelig går den nya tiden fram öfver "det långa, ljusa molnets värld". För nybyggarnes yxor har snart den sista remsan urskog fallit, fälten breda sig ut, där fordom solens stråle aldrig kunde genomtränga löfverket. Den hvita hägern, maoridiktens fågel, är död, själfva den oskyldiga tuataran, den treögda ödlan, som här glömt sig kvar från en förgången geologisk period, är snart endast ett minne. Ett nytt folk, nya djur och nya växter hafva kommit, kväfvande, trängande, skjutande åt sidan. Den hvite mannen och hans ständige följeslagare, husråttan, gräsparfven och brännässlan, behärska fältet. "Vi dö bort som Moa-fågeln", säger ett maoriordspråk. Men länge sedan Ereti och den sista af hennes folk samlats till sina grafvar däruppe på de svala höjderna, skall tui-fågeln, alla härmars mästare öfver Rotoruadalen eka Ereti Papakuras, maoriflickans glimmande dunkelröda skratt.

Sveriges på en gång elegantaste och mest användbara modejournal för hemmen. /

Iduns Modellkatalog

Oumbärlig för alla sömmerskor och alla hem. / / /

Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Kolorerat omslag. Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

Nu är tid att prenumerera.

“Hit intill och icke vidare.”**Ett svar och ett gensvar.**

I N:R 22 AF IDUN tager E—er under ofvanstående rubrik till orda angående en af kvinnosakens brännande frågor och synes både på egna och medsystrarnas vägnar mäta förolämpad öfver att en syssla i stadens tjänst, som under åtskilliga månader på fullt korrekt sätt skötts af en kvinna, icke kan gifvas åt henne, emedan den aflönas med 4,000 kr. och är afsedd för en man.

Ja, vid första påseendet och individuellt betraktadt kan nog saken te sig såsom en orättvisa. Men gå vi litet djupare och se förhållandet i stort, d. v. s. från statens eller det allmäns synpunkt, så torde resultatet blifva annorlunda. För att ett folk skall bestå såsom sådant och förökas på naturligt sätt, d. v. s. att hem bildas, däri nya medborgare kunna födas och uppfostras under god föräldravård, måste staten se till att mannen, den naturlige försörjaren, kan bilda hem och försörja familj. Men blifva i stället de flesta af dessa något mera aflönade sysslor besatta med kvinnor, så uppfyllas ej dessa villkor — så vida vi icke skola sträfva därefter, att dessa kvinnor söka sig en man, som sköter hus och barn. Men som detta nog ändå är att allt för mycket vända upp och ner på naturens ordning, få vi väl ej räkna med en sådan eventualitet. Kvinnosträfvandet har nog sitt berättigande, men låtom oss icke skjuta för mycket öfver målet, ty ett våldförande af naturen hämnar alltid sig själf förr eller senare. Vi kvinnor ha ju numera tillgång till ganska många arbetsfält och behöfva icke försörjas af far eller bröder eller sitta och vänta på befriaren i form af en man. Men det är i alla fall naturens och samhällets mening att äktenskap skola ingås och att kvinnan såsom sitt egentliga kall har platsen som maka och moder, och dessa äktenskapliga föreningar kunna ej ske, om icke mannen kan få en så pass väl aflönad syssla att familjen därpå försörjes. Vi se redan nu huru äktenskapens antal aftager — och osedligheten tilltager, hur den fria kärleken öppet predikas till och med af kvinnor med en fräckhet, som är sorgligt förvånande. Skola vi bestå såsom ett sundt och kraftigt folk, så måste dessa pestbölder bortopereras och Sveriges sansade kvinnor arbeta i den rätta riktningen och icke för en liten skenbar orättvisa hjälpa till att göra det onda värre. En kvinna *kan* godt lefva på mindre än en familjeförsörjare, och en sådan på samma sätt som mannen kan hon aldrig blifva, äfven om hon någon gång skulle ha gamla föräldrar eller yngre syskon att sörja för. — Lägg gärna skatt på ungar — det tåla de vid — och låtom oss gå i spetsen för en sundare sakens ställning samt söka införa enklare och mindre dyrbara lefnadsvanor, så skall vårt folk blifva lyckligare och långt flere äktenskap skola kunna ingås. De ensamma kvinnor, som ändå blifva kvar, skola nog reda sig på mindre än 4,000 kr.

—A—M.

FÖRFATTARINNA till den artikel, som gifvit anledning till ofvanstående genmäle, har blifvit satt i tillfälle att ta del af detsamma och har nedskrifvit följande replik.

NI MEDGER, min fru, att statsfullmäktiges förbud “vid första påseendet och *individuellt betraktadt*” ter sig som en orättvisa. Men ni har gått djupare, ni har sett förhållandena i stort, från statens och det allmäns synpunkt — de gjorde så, antidreyfusarderna, när de ville hålla fången kvar på Djäfvulsön — och ni har gjort förvånande upptäckter!

Nu vet ju icke jag hvem af oss, som sett och tänkt djupast, men nog förefaller det ändå bra naivt att tro, att endast *ni* skulle tänkt på att lyfta blicken ut öfver det individuella fallet. Ni tror att kvinnofrågan för oss bara är en enkel gåpåaresak, men o, ni misstar er.

Från er, det är här samhällets, kanske männens synpunkt, är kvinnornas duglighet i annat än rent kvinnogöra och deras perversa begär att använda och ta betaladt för den en olycka, till hvilken man partielt kan hänvisa den stigande kampen för tillvaron, äktenskapsfrekvensens ständiga sjönöd, osedlighetens stegring och den fria kärlekens fräcka predikande. Ty icke sant, det är ju detta och ingenting mindre ni drar som konsekvenser ur vår fodran på samma rätt för kvinnor som för män att söka och erhålla befattningar i stadens tjänst? Här tyckes emellertid tingens eviga ordningslag blifvit rubbad, enär verkan — det är alla de pestbölder ni talar om — visat sig före orsaken. Eftersom vi ännu icke ha den omstridda rätten, eftersom vi ju ännu icke monopoliserat 4,000-kronors-tjänsterna, eftersom de kvinnor äro lätt räknade och, i fall af behof, lätt bortopererade, som sitta med 4,000 kr. i själfvärld inkomst, eftersom vi verkligen, som ni rekommenderar oss, “reda oss på mindre” ja, ofta på fjärdedelen

och därunder, så är det svårt att förklara, hur vår hittills motade sträfvan kan ha hindrat hembildning därefter att 1) äktenskapsfrekvensen sjunkit, 2) osedligheten stigit, 3) den fria kärleken fräckt predikats “till och med af kvinnor”! Men när detta har skett på det friska trädet, menar ni, hvad skall då icke ske, när fröken Stael v. Holstein blir kamrer i hälsovårdsnämnden.

Min fru, ni gör emellertid orätt att rikta er uteslutande mot kvinnors användande till annat än drängsysslor i stadens eller statens tjänst. Ni bör säga några varningens ord mot deras användande af sin begåfning i den enskilda eller deras egen företagsamhets tjänst. Äfven där ta de ju tillfällen till förtjänst = hembildande (likhetstecknet är ert, icke mitt) från mannen. På Sofie Gumælius' och Wilhelmina Skoghs poster skulle män med flit och omtanke kunnat försörja ofantliga familjer. Sedda ur er synpunkt, måste dessa två damer betraktas med allt annat än blida ögon.

Men för att tala lika dödligt allvarsamt som ni, där är icke den fara ni tror. Äfven om vi kvinnor alls icke arbetade med annat mål än vår personliga fördel för ögonen, såsom t. ex. männen göra (ty ingen må tro att de skaffa sig stora inkomster och bilda hem eller låta bli ur samhällssynpunkt), så behöfde man dock icke frukta för att “de flesta af dessa något mera aflönade sysslor skulle bli besatta med kvinnor”. I en konkurrens, där kvinnan *icke* har den meriten, att hon är billigare, ha ju dock männen — och intet ondt i det — de flesta chanserna. Hur många kvinnor tror ni visa den energi och den duglighet och den fysiska uthållighet inför ett manligt arbete, så att de som fröken Stael v. Holstein äro sina manliga medsökande öfverlägsna? Tror ni inte, att där de bara äro jämmspelta, mannen utan tvekan får företrädet? Fall sådana som det nu behandlade skulle bli så relativt sällsynta, att man gärna kunde kosta på sig litet rättvisa. För att nu alls icke tala om, att man brukar se till, för *platsens* skull, att få den lämpligaste personen.

Ni, som är så förtviflad och förtrotsam, har ni då alls icke märkt reaktionen? Har ni icke märkt, hur vi själfva så småningom dra oss öfver till arbeten, där vi finna oss bättre till rätta, har ni icke märkt tendenser till ett större uppskattande af det arbete, som af ålder varit kvinnornas, fast det nu tagit nya former och icke alltid sker inom hemmen? Och tror ni att vi aldeles glömt bort hvad ni kallar “kvinnans egentliga uppgift”? Det är sant, vi kunna icke subordinera som förr, vi vilja ha litet mera plats, — hit intill och ett godt stycke vidare — ja, vi anse det inte en gång som någon dödssynd, ifall en kvinnas arbete och duglighet någon gång *skulle* betalas med 4,000 kronor, vi ha ingen lust ej heller skyldighet att afstå summan åt en man, för att han skall kunna bilda hem med en annan, men aldeles ha vi icke tappat hufvudet eller glömt att vi äro kvinnor. Vi äro det som förr, bara på ett annat sätt, och vi ha den förmånenheten att förneka, att vårt sätt vare sig har varit eller skall bli orsaken till äktenskapsfrekvensens sjunkande, osedlighetens stigande och den fria kärlekens fräcka predikande, liksom vi högtidligen ta afstånd från det fenomen ni berör, när ni talar om faran för att folkökningen icke längre skall ske “på ett naturligt sätt”.

E—ER.

Den enförmiga sorgen.

— KÄRASTE, sade den gamla kvinnan, det förvånar mig att se dig så bedröfvad. Jag har icke sett dig på fyra år, icke sen sorgen steg in hos dig, ja, det var en stor sorg, men jag tänkte ändå, att du skulle vara återställd vid det här laget. Det är ingenting jag afundas er unga, så som er förmåga att få ett obegränsadt mått af lidande ut ur er första olycka. Hvad ni ha godt om känslor, barn. Förvisso är det sanningen, att endast det yttersta helvetet är köld och stillhet. Du ler så tunt och småironiskt mot mig, Tony, du tycker att det är tomt ordskrammel hvad jag säger, och du ondgöres så smått öfver mitt öfversitteri, som vill förneka dig tillfredsställelsen att själf ha mått upp och kartlagt det yttersta helvetet.

Kanske, mitt barn, att jag borde låta dig behålla din öfvertygelse, men jag, som vet så mycket mera, finner det gå öfver min förmåga.

Det är min åsikt, Tony, att du endast befunnit dig i förgården. Du har haft ett fint och vackert lidande, flicka, och den som släpats genom många små smutsiga sorger, han uppskattar värdet och högheten deraf.

Du menar, att du kan bli trött och led också vid det vackra lidandet, att du icke har råd med det, emedan lifvet är blott ett och så kort, och en kvinna måste vara rädd om de få åren, som äro hennes dyrbara och ljusliga ungdom. Men flicka, jag menar, att din sorg hindrat dig från att åldras, att den hållit ditt blod och ditt sinne friskt, och att du nu efter dessa fyra år står färdig att träda ut i solskenet lika ung, som när skuggan föll omkring dig och med oändligt mycket finare och djupare känslor, och det är ingen ände på den intensitet, hvarmed du skall famna lyckan, när hon nu möter dig.

Åter småler du, barn, med kufvad otålighet, när jag nämner ordet lycka. Det hör till din religion, att lyckan är en och så jordiskt beroende af den kropp, i hvilken den en gång tog form för dig, att när hon dör, hon icke kan vänta någon uppståndelse. Men så enkelt, barn, är det icke, då vore ju sorgen också bara en, och det skall du icke intala dig.

Nu får du icke bli förskräckt och icke vända mig ryggen, men jag tror med tillförsikt, att du ännu en gång kommer att älska, ännu en gång och hårdare.

Det där lilla glädjelösa skrattet tycker jag icke om, flicka, ditt lif har icke gifvit dig anledning till det. Om du hörde till dem, hvilka döda själsinstrument icke längre ger ljud af sig, när lifvet spelar på det, emedan strängarna äro så få, så slitna och stumma, eller om du upplefvat att se knoppningen, blomningen och förvissnandet upprepa sig i samma ordning och i nästan samma situationer, då kunde du ha rätt till ditt fula lilla skratt. Och om du med oändlig vämjelse och leda sett ett bestämdt vattenstånd gång på gång blotta samma sten på samma plats i din själs botten, den sten, som du nu tror visar sig blott en gång i en människas lefvetid och endast i de utvaldas, då skulle jag förstått, att din blick är så död och tom.

— Du talar så mycket, sade till sist den unga kvinnan, men du har varit borta i fyra år, och hvad vet du om mitt lif?

— Det jag såg, då jag kom, och det man sagt mig, käraste: att du — liksom när jag for — begråter din älskade.

— Men du tänkte icke på att fråga, hvilken i ordningen, sade den unga kvinnan.

ELIN WÄGNER.

SAM PHILIP.

Anita.

*Tusen flickor i ring,
tusen par ögon, som tysa,
och munnar, som le åt ingenting,
och hjärtan, som skälfva och rysa
för aningens dimföljda känslor.
Soten brinner gul och stor,
och ängens blommor stå röda och blå.
Anita dansar i hvita skor
så lätt och lustigt på tå.
Och hon som de andra tänker och tror,
att dansen i evighet räcker.
Men, kära Anita,
när vintern kommer och hösten går
och snöhöjdet allting täcker,
och ängarna också bli hvita,
då finns det ingen, som dansen trår
och klackar och sutor vill slita;
det är bara i ungdomens vår,
förtrollande vackra Anita.*

Den äkta *4711* Eau de Cologne

med sina mer än 100 års traditioner, är icke dyrare än de otaliga efterapningarna.

Från Rue de la Paix till Strandvägen

KÄRA LÄSARINNOR, ni komma att läsa detta under de dagar, som äro eller borde vara årets vackraste, vår egen nordiska midsommar, hvars skönhet icke kan egaliseras af hvad något annat, eljes mera rikt lottadt land har att bjuda på. En vis natur har väl förmodligen ordnat allt så åt oss för att vi skola kunna stå ut med de många kalla grå ovädersdagarne — därest vi ha kraft och förmåga att njuta af solen, medan vi ha den!

Kära medsystrar i Eva, njuten af solen medan ni ha den! Sägen er själfva att nu skola vi alla vara glada, tvingen bekymren, de där dock alltid till slut äro eder underlägsna, in i en väl tillstängd svart och mörk liten låda, packen god mat och en flaska vin i korgen och slå er för en gångs skull riktigt lösa och sätt som dagsuppgift endast njutningen bland blommorna och sommarvinden. Men glöm inte att sätta på er en ljus och vacker klädning, kvinnan är naturens yppersta verk och skam vore det väl då, om hon skulle skräpa midt i dess sköte!

Jag önskar jag kunde få er att värdera alla de möjligheter som ligga i en ljus, glad och fräsch sommarklädning! Den lånar sin charm af sommaren själf, den är hvarken dyr eller svärsydd och

ändå på höjdpunkten af hvad en god och bortskämd smak kan fordra af elegant utseende och teknisk fulländning, och just därför låter den en trött och utarbetad arbetskvinnas med så mager portmonnä som endast en kvinna, trots arbetet, kan ha den, känna sig lika säker, elegant och "ofvanpå" som trots någon grefvinna med 10,000 i klädpenningar, och 5,000 anor!

Bäst är naturligtvis att alltid kunna känna sig som "grefvar och baroner", men icke ens jag går så långt i optimism att anse allt utförbart, därför varskor jag er: passa på nu, nu är det sommar, nu skall ni vara fin och skaffa er så mycken glädje och skönhet ni kan få, det stärker mer än ni anar och det ligger så godt som inom allas räckvidd att ernå, och det är utmärkt nyttigt för hälsan, arbetet och inkomsterna!

Alltså, ni skall vara fin, och ni har just ingenting som är något särskild fint och roligt i er garderob och ni har heller just ej så värst mycket pengar till öfverlopps. Låtom oss se hvad vi kunna göra åt saken.

Ljust skall det vara, och tvättakta så vidt möjligt, på det att ni icke skall ha gjort er besvär förgäfv.

1. Margaine-Lacroix-modell. "Tanagra"-dräkt af blå meteorcrêpe med skärp, draperi och snodder af libertysiden. 2. Redfern-modell. Hela dräkten en prinsessklädning af linne med engelska broderier och infällda irländska spetsar. Sidenbandet är Nattier-blått. 3. Drecoll-modell. Brun silkes-voile med upphöjda silkesbroderier i färg. Felix foto.

Mönster till ofvanstående dräkter, à 1: 50 pr st., kunna erhållas från **Iduns Mönsterafdelning, Stockholm.**

Känslomänniskor.

En återblick i livets tidbok af
Hanna Lundholm.

(Forts.)

Och så skall ni ha en graciös och "klädd" festlig hatt till, istället för den mycket trefliga och korrekta, men en smula hvardagligt allvarsamma hatt ni använder "under hvar dags plåga".

Ni skall göra er en "Charlotte". På det sättet när ni enklast och billigast det åstundade resultatet. Af hvit, helst silkesöfverspunnen karkas gör ni en stomme med en rätt stor och bred kulle och ett helt litet 7 à 10 cm. bredt en aning nedåt lutande brätte. Stommen klär ni sedan med slät bomullstull (1.80 per meter i dubbel bredd) om ni vill ha hela charlotten i tyll eller spetsar, eller med så kallad bomullschiffon, om ni helt enkelt vill ha den i någon liten prickig eller broderad moll. Stommen kläs, eller kanske rättare fodras på undersidan, och sedan återstår endast att af ett stort cirkelrundt stycke (om det är tunt, af två sådana stycken) rycka ihop en stor och luftig kulle, som ni här och hvar med ett stygn fäster fast i karkasstommen. Öfver brättet lägger ni en rundskuren eller rynkad, enkel, dubbel eller tredubbel volang och om "midjan" binder ni till sist ett mjukt och bredt sidenband, som knyts i en rosett ofvanför vänstra ögat.

Och så klädningen. Ni behöver i hvarje fall till en tunn klädning först en tunn underklädning, hvilket är en "nödvändig sak och därför ingen lyx, och som ju dessutom kan, oberoende af modet, användas hur länge som helst. Den skall nämligen i hvarje fall vara fullkomligt slät, och bör sys i prinsessfasen af batist, moll eller nansok. Nedtill i själfva kanten afslutas den med en plissé, eller om man fasar för strykningsbesväret, med en volang.

Den bör vara utan armar och låg omkring halsen och den verkligt ordentliga och omtänksamma syr knapphål och små pärlemorknappar istället för de till tvättkläder aldrig lämpliga och eleganta hyskorna och hakarna.

Klädningen skall ni göra helt hvit, om ni disponerar öfver så mycket pengar att ni kan köpa något tunt fantasityg, ettdera med prickar eller små broderade fasoner och därtill ett par meter broderi, eller ännu bättre Vadstenaspetsar (låt oss för all del uppmuntra den inhemska industrien, i synnerhet där den är så vacker!) för att fiffa upp lifvet en smula med. För dem som kunna få tvättadt lätt är hvitt absolut det mest praktiska till sommarbruk, om man är angelägen att vara snygg, en hvit klädning "daterar" inte, den är alltid lika treflig och modern, och den blir lika vacker tills den är utsliten.

Så har den därjämte ännu en mission att fylla, och det till på köpet en mycket viktig: den lär våra damer att vårda sig en smula om hur de bära sina toaletter. Det är något grusligt okvinnligt och disgraciöst i det vårdslösa sätt hvarpå så många svenskor handtera sina kläder, de fläcka dem och solka dem och sätta sig med kjolen delvis kylsad, så att den blir skrynklig, delvis släpande i golfväts smuts. De där tagena kommer man snart ur, om man en tid gått i hvitt, i all synnerhet om man själf får bestyra om tvätt och strykning. Till uppbyggelse för dem, som säga "att hvitt håller då inte en dag", vill jag nämna att jag kan i Stockholm till förmiddagsbruk bära en hvit klädning fem à sex gånger utan att man kan ha skäl att anmärka på den. Och intet smutsa så som späravnar, gator, butiker och redaktionslokaler! Icke Iduns, de äro idealiskt väl hållna!

Vill ni, trots alla dessa förespeglningar, icke ha en hvit klädning, återstår nog endast en blommig och glad organdi, som kan bilda en förtjusande dräkt, om den göres vid och luftig nog. Ett billigt och effektivt sätt att garnera den på är att kanta den nedtill och eljes, där lämpligt synes, med enfärgad batist i blommornas eller mönstrets färg.

Charlotten kan ju i så fall också göras af samma batist!

En sak att noga komma ihåg är att på alla dessa mycket tunna hatttyger bör man klippa alla volanger på raken!

GWEN.

Årade halfårs- och kvartals-
prenumeranter

erinnras härmed om vikten att nu utan dröjsmål förnya prenumerationen för årets senare hälft, för att därigenom undvika afbrott i tidningens regelbundna expedition.

Samtidigt tillåta vi oss påpeka att det är så mycket nödvändigare, att prenumerationen nu verkställs, som *alla* våra prenumeranter gratis erhålla

Iduns julnummer 1908,

hvilket genom de bidrag vi tillförsäkrat oss från våra främsta författare och konstnärer kommer att bli synnerligen intressant och artistiskt till innehåll och utstyrsel.

DE MÄRKTE EJ, huru tiden förrann, förrän de sågo insjön ligga framför deras ögon i glans af den nedgående solen. Då blef hon med ens rädd för, att hon varit för länge borta, och begaf sig springande mot godsets hufvudbyggnad, som låg med i solen blänkande fönsterrader på en liten höjd. Därifrån förnummo de ljudet af fiolmusik och uppfångade ett sorl af glada röster. Dansen tycktes vara i full gång.

Vid den stora stentrappan bugade Daniel och bjöd leende upp till kadrilj. Hand i hand gingo de fram genom den nedre korridoren. Då sade Daniel plötsligt, och som om det ej förr fallit honom in:

"Men hvad heter ni? Jag har ju ingen aning om ert namn."

"Alfa," svarade flickan och slog ned ögonen.

"Alfa," upprepade Daniel och strök med handen öfver sin panna. "Det förekommer mig, som om jag visste ert namn på förhand."

Vid skenet af ett vaxljus i en bronslampa, som man redan tändt i den dunkla korridoren, såg han fullt på henne, och hans öga och hjärta njöto af hennes skönhet. Därpå fortsatte de sin väg till danssalen.

Tidigt nästa morgon stod Daniel Edborg under den stora tallen bredvid jägmästarebostället. Genom det öppna fönstret hörde han slamret af väfstenen och visste då, att hon redan var uppe och i full verksamhet. Hans vilja samlade sig för att draga hennes tanke mot hans egen, och inom kort stod hon framme vid fönstret och tittade nedåt. Han såg henne le, sedan förnäm hans öra ett dämpadt men segervissat skratt, under det hon steg ned för trappan. Där mötte han henne och lade utan tvekan sin arm om hennes midja, som om detta alltid varit hans rättighet. De följde den blommande syrenhäcken ända dit, där skogsvägen mynnade ut, skuggad af granarnas hvalf.

II.

Där blef uppståndelse i staden, när Daniel Edborg tog till hustru fosterdottern till en fattig jägmästare — hennes rätte far hade ju af någon orsak, som aldrig blifvit klart utredd, lämnat landet redan under dottrens spädate ålder. Af ingen hade man som af Daniel Edborg väntat sig pretentioner vid valet af hustru, och besvikenheten kom till utbrott på många olika sätt. Ett par unga flickor gräto i smyg, men ryktet tog likväl hand därom; ett par mödrar skrattade — i mjugg men man visste besked, ty skrattet gällde mödrarna till dem, som gräto. Blott om en sak voro alla öfverens, och det var, att den nya fru Edborg ej ens tillnärmelsevis motsvarade de förväntningar, som man hade rättighet att ställa på hvar och en, som gifte sig in i just den släkten. Då var det långt ifrån tillräckligt att hafva ett något så när skapligt utseende — att detta ej var tillräckligt låg i luften, och Alfa borde hafva varit både blind och dög för att undgå förnimmelsen af att hon inte slagit an.

Lifvet hade ej ännu lärt Alfa konsten att omhulda och stärka sin egen själfkänsla. Hon visste ej ens hvad som menades med uttrycket "göra sig gällande", och det var likväl just detta man fordrade af Daniel Edborgs hustru såsom en ersättning för den stolthet och det intresse, hvarmed samhället i flere generationer sett upp till den släkt, som genom företagsamhet och intelligens hjälpt det ett godt stycke framåt på utvecklingens bana.

Daniels kärlek, som Alfa vunnit, innan hennes okonstlade själ hunnit grumlas af ett pockande lyckobegär, uppblandadt med missunsamhet, hjälpte henne att förbise mycket, men helt och hållet kunde hon ej undgå märka, att någonting måste vara på tok. Hon var blygsam af naturen, hennes stora lycka gjorde henne ännu blygsammare, men bjöd henne på samma gång att för Daniels skull forska efter anledningen till, att man ej var vänligt stämd mot henne. Att fråga Daniel kunde aldrig falla henne in — just han, som var så god, fick ingenting veta. Men han visste mycket mera än Alfa anade. Att tala med henne, som var så finkänslig, kunde emellertid ej falla honom in, ty om hon ingenting märkt, så *skulle* hon ingenting få veta, och han gjorde ej minsta hänsyftning på de stötestenar, hvilka han hoppades kunna omärkligt skjuta åt sidan.

En dag öfveraskade han Alfa, när hon framför salongsspegeln gjorde en missnöjd grimas åt sitt eget pikanta lilla ansikte, men när hon ej märkte hans närvaro, drog han sig undan utan att hafva blifvit sedd.

Samma eftermiddag sutto de tillsammans på en af de gröna trädgårdsofforna, Alfa vid sin broderbåge och Daniel med ett digert tekniskt arbete framför sig. Boken tycktes emellertid ej väcka hans intresse, ty öfver densamma såg han ständigt bort mot Alfa.

"Hvad tänker du på?" frågade hon slutligen.

"På dig."

"Hvad tänker du om mig?" frågade hon med ifver och nyfikenhet.

I stället för svar gick han ned för trappan, som förde till trädgården, och afskar på en buske en ros — troligen den sista för året — som låtit locka sig fram af den varma höstsolen. Han kom strax tillbaka igen och stack rosen in i några ostyriga slingor af Alfes burriga hår. Där tog den sig bra ut, och Daniel log ett gillande leende.

Alfa satt stilla och eftertänksam. Hon visste ju ej af, att Daniel sett henne framför spegeln, och förstod därför ej, att hans lilla uppmärksamhet var förestafvad af hans varma önskan, att hon i allt, som gällde förhållandet mellan dem båda, skulle känna sig som drottning. Nu tolkade hon hans handling som ett utslag af hans sträfvan att ur allt söka få ut det största möjliga mått af skönhet, äfven när det såsom nu endast var frågan om det rent yttre, det som Daniel brukade kalla ögonfröjd.

"Längtan mot skönhet," så hade hon hört honom säga, "är nedlagd i hvarje människosjäl; den är likt ett frö, hvilket kan förkvävas och förlora sin groddkraft eller spira upp såsom en enkel doftande vildblomma, en praktväxt eller ett träd med sällsamma blommor och frukter. Längtan mot skönhet kommer oss och har kommit tusen sinom tusen före oss under tidsperioder, som förefalla oändliga, att i fantasien utsmucka det öfversinnliga i dess bästa och högsta betydelse med största möjliga mått af skönhet. Till de bevingade orden höra, "skön som en ängel," och huru härlig är ej drömmen om himlastaden med sina murar af klar jaspis och sina pärleportar. Den, som utvecklats till fullt medveten skönhetslängtan, sträfvalltid efter att nå det sköna i tvåfaldig bemärkelse — för själen och för de yttre sinnen."

Alfa tänkte på dessa Daniels ord, medan hon satt bredvid honom på den gröna trädgårdsoffan och mekaniskt lät tapisserinälalen glida upp och ned genom den blåa stramaljens rutor. Sedan tänkte hon på deras hem — på den hvita salongen med matt förgyllning, på de lackerade möblerna, på Ceres och Hebe i trädgårdssalen samt på alla de vackra tafior, som Daniel köpt och hemfört. Från den största, som nästan fyllde en hel vägg — tafian med de svartögda, brunhyade italienska barnen — och ända ned till Hammers lilla haf och molnstudie. Öfver allt detta hade han gjort henne till härskarinna. Förhöll det sig männe så, att hon själf ej fullt passade i den vackra ramen?

Försiktigt stack hon tapisserinälalen fast i stramaljen och bar broderbågen in i sitt arbetsrum. På byråns marmorskifva stod ett kinesiskt skrin med inläggningar i pärlemor. Alfa lösgjorde rosen ur håret och öppnade skrinet. Men hon gillade ej detta som tillförlitligt skydd för ett så dyrbart minne. Inuti skrinet låg en rödlackerad ask, och öppnade man denna, fann man inuti den en annan ask af samma form, endast något mindre och af annan färg. Och inuti denna en annan och återigen en annan ända till den innersta, som var tillräckligt stor för att rosen där skulle få plats. Hon förde likväl först blomman med ett ömt leende till sina läppar, därpå fogade hon åter ask öfver ask och lade alltsammans ned i det kinesiska skrinet, som hon omsorgsfullt tilläste.

Samma höst fick Daniel Edborg tillfälle att sätta sin plan med de nya arbetarebostäderna i verket. Han hade tänkt vänta till våren, men grosshandlare Suneson, med hvilken han af en ren händelse kom att tala om denna angelägenhet, visade ett så lifligt intresse för saken, att han erbjöd sig förskottera Daniel en penningssumma mot inteckning i de nya byggnaderna. Suneson hade händelsevis just nu ett kapital fritt, för hvilket han sökte säker placering, och säkrare kunde det ju ej anbringas, än i en ny fastighet mot en första inteckning. Dessutom kunde ju då byggnadsplanen sättas i verket när som helst.

Daniel blef förtjust öfver denna utsikt att snart få börja, och då det var Suneson, som förhjälppte honom därtill, så försökte han sin tacksamhet vid ett tillfälle, när de sammanträffade på hamnkajen, att sätta grosshandlaren in i sin teori om skönhet för alla, i någon mån individuellt afpassad efter människors olika stadier af utveckling. Suneson vinnlade sig om att se intresserad ut, men när Daniel talat sig varm, när han ej ens märkte att han talade för döfva öron, nöjde sig Suneson med att inflicka ett mer eller mindre entusiastiskt ja eller nej och sysslade i tankarna med den stora lyftkranen, som nyligen blifvit anskaffad för hamnens räknings, och som denna dag arbetade för första gången. När de sedan skulle skiljas vid torget, tryckte Suneson endast flyktigt Daniels hand och skyndade bort, under förevändning att han på utsatt tid var väntad på sitt kontor. Daniel Edborg kände sig något besviken och ångrade nästan, att han gifvit en främling, ty som sådan måste han betrakta Suneson, oakadt dennes intresse för arbetarebostäderna, del af det som för honom själf var en lifssak. Men nu var det gjordt och stod ej att ändra. Antagligen befann sig Suneson ännu på en låg estetisk utvecklingsnivå, och då fick man ju ej begära för mycket.

Hos Alfa mötte han i stället den varmaste sympati. Hon yrkade på, att hvarje familj, som utgjordes af mera än 3 personer, ovillkorligen borde få en lägenhet, bestående af 2 rum utom kök, ty i annat fall skulle arbetarehustrurna ej kunna hålla sina hem i så prydligt skick som hon och Daniel tänkt sig.

(Forts.)

